І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 6. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 12-го СІЧНЯ 1966 . 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 12, 1966 No. 6. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 11-го січня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ ПОШТИ ПОВІДОМЛЯЄ про збільшення поштових оплат із важністю від 26-го березня цього року. Збільшити мають оплати від грошових переказів, оплати за забезпеченеві і за поручені поштові посилки, за посилки із посвідкою доручення та за посилки грошей так звані С. О. Д. Забезпеченеві посилки будуть збільшені оплати з теперішних 10 і 15 центів до 20-ох центів. Найбільша оплата збільшена з 40 центів до 60. Теперішні оплати за поручені посилки будуть збільшені з 60-ти центів до 75, а теперішні оплати за ці посилки у висоті 75 центів залишаються без змін. Теперішні оплати за С. О. Д. у висоті 40 і 50 центів будуть стягнені до однієї категорії і виноситимуть по 60 центів.

РОБІТНИЦТВО СПОДІВАЄТЬСЯ, що Конгрес схвалить нові робітничі закони на цьогорічній сесії. Голова Американської Федерації Праці-Конгресу Індустрійних Організацій Джордж Міні скликав на 11-го січня 29-членну Виконну Раду цієї організації, щоб обговорити справу законопроєктів, якими цікавиться зорганізоване робітництво. Ці законопроєкти такі: скасування 14 б пункту закону Тефта-Гартлі про так зване право на працю, збільшення і поширення мінімальної заробітної платні та поліпшення системи винагороди під час безробіття. Президент Джансон обіцяв підтримувати робітничу програму.

РЕСПУБЛІКАНЦІ ПРОТИ УРЯДОВОЇ КОНТРОЛІ ЦІН, яку вони вбачають в тому факті, що Уряд своїм натиском не допустив до збільшення цін на алюміній і мідь та вимусив те, що дві сталеві компанії мусіли відкликати 5-долярову звишку від однієї тонни сталі та вдоволитися збільшенням ціни за одну тонну сталі у висоті 2.75 дол. Конгресмен республіканець із Мізурі Томас Б. Куртіс заявив, що урядовий натиск в цій справі був нетактовний і становив надуживання виконної частини Уряду. Уряд, твердить конгресмен Куртіс, порушує протитрестовий закон, бо не допускає до різних цін.

ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ПОКЛИКУВАТИМУТЬ ПО 50,000 ДО 80,000 МІСЯЧНО, як заявив директор Рекрутаційного Уряду генерал поручник Луїс Б. Герші. Герші пригадав, що стільки само покликували до військової служби під час війни в Кореї. Генерал Герші відбув першу районову конференцію зі стейтовими директорами рекрутаційних урядів в Джорджії і ще має відбути дві інші конференції. Після того він дістане від Уряду запотребування на те, скільки треба буде кождого місяця покликувати до військової служби рекрутів. У зв'язку з цим утруднені будуть деякі відкладування військової служби.

ПСИХОЛОГИ І ПСИХІЯТРИ ДОМАГАЮТЬСЯ, ЩОБ МОЖНА БУЛО ПОВІДОМЛЯТИ ХВОРИХ про те, що їм загрожує смерть, а не затаювати перед ними цю жахливу правду. Д-р Роберт Довенмюле каже, що треба втягнути недужого до змови, як поборювати загрозливу смерть, бо така змова є краща для хворого від теперішньої змови, щоб затаювати безпосередню небезпеку смерти. Хворий, звичайно, знає про свою небезпеку, і тому важко бачити, як його всі обдурюють.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ АНДРЕЙ ГРОМИКО ПОЛЕТИТЬ до Риму, мабуть, на 7 лютого ц. р. Його офіційні відвідини в Італії були домовлені між ним і міністром закордонних справ Італії Амінторе Фанфані, коли цей останній був президентом Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, на яку приїхав був Громико. Хоч Фанфані згодом зголосив димісію, проте його домовлення з Громиком залишилось важне. Припускають, що під час перебування Громика у Римі він буде прийнятий також на авдієнції у Папи Павла VI. Взаємини між Апостольською Столицею і комуністичними країнами несподівано сильно погіршились, коли польський уряд заборонив виїзд до Риму кардиналові Вишинському.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЛЕВІ ЕШКОЛЬ ПЕРЕВІВ ЗМІНУ свого уряду. Цей його новий уряд спирається на більшості 73-ох послів з-посеред всіх 120 членів ізраїльського парляменту (кнессету). Найважливіша зміна: міністер закордонних справ пані Гольда Маєр, колишня американська вчителька, перейшла в стан спочинку, а новим міністром став колишній амбасадор Ізраїлю в ОН і Вашингтоні, Абба Ебан.

В ЄГИПТІ 14 ОСІБ СТАЛО ПЕРЕД СУДОМ, оскаржені у змові проти режиму та проти життя президента Нассера й інших єгипетських достойників. Головним оскарженим є Гусейн Тефлік. Всі вони заперечили закидувану їм вину. Зате вони признались, що нелегально мали зброю і що належали до політичної опозиції проти режиму Нассера. Цікаво, що їм прокуратура закидає, наче б вони плянували вбити також американського амбасадора Лучіюса Баттла.

У БРИТАНІЇ ВІДБУДУТЬСЯ 27 СІЧНЯ дуже важливі доповняльні вибори в окрузі міста Голл, внаслідок смерти тамошнього посла до палати громад, лейбуриста, який у виборах в 1964 році виграв був дуже невеличкою більшістю голосів. Якщо тепер виграв би консерватист — уряд Гаролда Вільсона втратив би взагалі більшість у палаті громад і був би цілком залежний від голосів 10-ох ліберальних послів. І навпаки — у випадку перемоги Партії Праці — консерватисти побачили б, що настрої громадянства є проти них і вони не мають шансів перемоги.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ЗБИЛИ неозброєний літак Вільного Китаю, що його уряд на Тайвані (Формозі) вислав був на острівець Матсу, щоб перевезти трьох моряків, що врятувались з кривавого бунту, що його підняли моряки одного комуно-китайського корабля. Ті три китайські втікачі врятувались і знайшли прибіжище на острівці Матсу. Комуністи рішили пімститись і вислали військовий джет совєтського типу МІГ, який збив націоналістичну машину з тими оцілілими втікачами. Вільні китайці заповіли пімсту.

ГРЕЦІЯ ЗВЕРНУЛАСЬ до генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта з пропозицією, щоб він прийняв на себе посередництво у справі кіпрського конфлікту. Посередник Об'єднаних Націй у справі того конфлікту між греками і турками, еквадорський дипломат Гальо Пляза Ляссо, зрікся внаслідку спротиву турків прийняти його пропозиції. Спір за Кіпр існує між Грецією і Туреччиною від 1963 року, відколи кіпрсько-грецький уряд архиєпископа Макаріоса почав обмежувати конституційні права тамошньої турецької меншини.

89-ий Конґрес під знаком війни

Вашингтон. — Тут зібрався в понеділок 89-ий з черги американський Конґрес, якого завданням в головній мірі, після 78-денної перерви, буде розглянути політику теперішнього уряду. Як заповідають, найважнішою проблемою теперішнього Конґресу буде війна у В'єтнамі, як теж внутрішні справи, зв'язані з заплянованим Президентом Джансоном „величним суспільством". Обидві ці справи: війна у В'єтнамі і побудова ,величного суспільства' вимагають узаконнення більших видатків, проти яких існує в Конґресі поважна опозиція. Провідник демократичної більшости в Конґресі конгресмен з Оклогами Карл Альберт заявив репортерам, що ті самі люди, які намагались повалити пропозиції Президента Джансона в попередньому Конґресі, будуть опонувати новим видаткам на війну у В'єтнамі. Демократичні сенатори заповідають, що на випадок невдачі мирових заходів Президента, справа В'єтнаму викличе в Конґресі завзяту виміну думок. Сподіваються, що промова Президента Джансона про Стан Унії буде в головному присвячена справі війни у В'єтнамі і насвітлить усі заходи американського уряду для мирного полагодження цієї справи. Як виявилось, американський уряд не лише повів мирові заходи у 17-ти столицях великих заінтересованих держав, але теж — як вияснили із Білого Дому на заяву професора Линда — є в безпосередньому дипломатичному контакті в цій справі з урядом в Ганой. Невдача цих глобальних мирових заходів буде мати вплив на теперішній Конґрес в тому напрямі, щоб збільшити фінансові ресурси на війну у В'єтнамі і посилити військову інтервенцію для остаточного замирення в цьому терені. Після офіційного відкриття в понеділок, американський Конґрес збереться щойно в середу, 12 січня і пічне свою дійсну сесію вислуханням промови Президента ЗДА про Стан Унії.

Ліндсей вимагає закінчення страйку і засуджує протизаконні дії Спілки Транспортових Робітників

Ню Йорк. — Посадник Ню Йорку 10-го січня на пресовій конференції заявив, що місто Ню Йорк не скапітулює перед незаконними діями Спілки Транспортових Робітників. Він вимагає якнайскорше закінчити страйк, який триває від 1-го січня і який спричиняє денно грошові втрати, які йдуть в сотки мільйонів долярів. Страйк спричиняє втрати тим робітникам, які не можуть дістатися до праці, втрати мають і численні крамниці та інші бизнеси, бо населення не має засобів комунікації, щоб дістатися до крамниць. Навіть деякі фабрики мають втрати, бо зменшили продукцію та не можуть виконувати своєчасно замовлень і тому ті замовлення йдуть до інших міст, де вони можуть залишитися і після того, як закінчиться страйк. 10-го січня прийшло до деякого загострення страйкової ситуації, бо 10 000 транспортових робітників пікетували Сити Голл, викрикаючи: „Ми хочемо Квілла!" Квілл — це голова Спілки Траспортових Робітників, якого заарештовано за незаконний страйк, і який після того у в'язниці занедужав на серце та перебуває в шпиталі під вартою. Переговори продовжуються, і посадник Ліндсей пропонує нові засоби, щоби якнайскорше пустити в рух міські підземки та автобуси. На думку посадника треба б погодитися обом сторонам на те, щоб окрема комісія встановила засади, на яких мав би закінчитися страйк. Обидві сторони мали б наперед погодитися на це, щоб закінчити страйк згідно із засадами, які запропонує ця комісія. В політичних колах говорять про те, щоб губернатор Рокеллер проголосив стан критичної необхідности і тоді вояки Крайової Гвардії могли б керувати поїздами підземки та автобусами. Але посадник Ліндсей не хоче, користати із цього крайнього засобу, який міг би спричинити те, що інші робітники йшли б на допомогу Спілці Транспортових Робітників. Серед провідників зорганізованого робітництва виникло побоювання, що — довгий страйк в Ню Йорку викличе огірчення серед населення, і внаслідок цього Конґрес не схоче схвалити тих робітничих законів, які є в Конґресі, бо не буде прихильности до скріплювання робітничих спілок, які надуживають своєї сили для протизаконних дій. Автовий рух в Ню Йорку в понеділок, 10-го січня, був рекордово великий. Звичайно по вулицях цього міста денно курсують коло 600 000 авт, а в понеділок число авт становило — 850 000. Число авт збільшилося, бо в першому дні другого тижня страйку приїхало до міста велике число авт, якими прибули на працю ті робітники, які в першому тижні страйку не працювали.

ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКИЙ СТАН ПОСІДАННЯ В АМЕРИЦІ

До величезного доробку українців в Америці долучився з кінцем минулого року ще Український Народний Дім у Гартфорді, що його врочисто відкрито 31-го жовтня 1965. Також і цей дім, як багато інших церков і народних домів на терені ЗДА і Канади збудовано при видатній фінансовій допомозі Українського Народного Союзу у формі гіпотечної позики. В урочистостях відкриття Народного Дому в Гартфорді взяли участь два екзекутивні урядовці УНС, його головний предсідник Йосип Лисогір та головний касир Роман Слободян, які й передали позичку в сумі 170,000 долярів голові Дому, Петрові Титорові. Загальну вартість Дому оцінюється на 300 тисяч долярів. На фото стоять (зліва): гол. радний УНС Ярослав Гук, гол. касир УНС Роман Слободян, гол. предс. УНС Йосип Лисогір, голова Дому Петро Титор та член Надзірної Ради Дому Євстахій Гомотюк. (Світлив О. Гладук)

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ШАСТРІ ПОМЕР В КІЛЬКА ГОДИН ПІСЛЯ ПІДПИСАННЯ ЗГОДИ З ПАКІСТАНОМ

Ташкент. — Індійський прем'єр Ляль Багадур Шастрі помер у Ташкенті вночі з минулої неділі на понеділок (середньосхідного часу), прокинувшись із сильними болями. Його прибічний лікар, що був в сусідній кімнаті, пробував рятувати його, але було запізно і він швидко потім помер — на удар серця. Така офіційна версія. Шастрі, який мав 61 рік, не зраджував ніяких познак недуги ще вечером, коли підписано акт порозуміння, т зв. Ташкентську декларацію: він підписав її в імені Індії та Мохаммед Аюб Хан, пакістанський президент, підписав в імені Пакістану. Ці обидві держави ствердили, що їхнє обопільне добро вимагає миру і співпраці, тому вони рішили відмовитись від вживання сили у розв'язуванні своїх контроверсійних проблем. Ніодна з тих держав не відмовилась від свого становища в справі провінції Кашміру, але заявили, що будуть старатися знайти розв'язку мирним шляхом. Вони зобов'язалися відкликати свої війська з окупованих ними становищ найдалі до 25 лютого ц.р. на позиції, що їх займали в дні 5 серпня 1965, як також обмінятись полоненими. Ташкентську декларацію вважають найперші західні коментатори за великий дипломатичний і моральний успіх совєтського прем'єра Алексея Косиґіна, який грав ролю енергійного посередника та безперервно конферував то з Шастрі то з Аюбом Ханом, щоб не допустити до провалу тієї конференції. Коли тільки до столиці Індії Ню Делі наспіла вістка про несподівану смерть прем'єра Ляль Багадура Шастрі, президент Сарвепаллі Радакрішнан заприсягнув міністра внутрішніх справ Гурзаріляля Нанду на нового прем'єра. Одночасно заприсяжено Індіру Ганді на нового міністра інформації та Сахіндру Чавдбурі на міністра фінансів. Новий індійський прем'єр Нанда є за фахом економістом, партійно-політично він соціяліст, але не марксист, має славу доброго організатора, має тепер 67 років, був вірним послідовником навчань Ганді і кількакратно сидів в англійській в'язниці. З-посеред його 4-х дітей — дві доньки і один син є лікарями.

Уряд ЗДА нав'язав безпосередній зв'язок з урядом Північного В'єтнаму

Вашингтон. — Між американським та комуністичним північно - в'єтнамським урядом нав'язано вперше безпосередній контакт — признав пресовий секретар Білого Дому — Біл Моєрс. Ця справа виявилася у зв'язку із заявою професора Стафтона Линдона з Єйльського університету, „марксиста", який, вернувшись із самовільної десятиденної візити у Північному В'єтнамі критикував у Москві американський уряд, що той — за його словами — всупереч запевненням, що „стукатиме у всі двері за миром" — „не постукав у найбільш заінтересовані двері — Північного В'єтнаму". Коли американ. журналісти навели ту заяву комунофільського професора, Біл Моєрс коротко заявив, що той професор „не мав докладних інформацій". Він признав і позитивно, що американський уряд подбав про те, що ближче неназвана особа передала північно-в'єтнамській владі безпосереднього листа від американського уряду із з'ясуванням американського становища, на базі якого можна би розпочати мирові переговори, та з пропозицією — проголосити воєнне перемир'я і розпочати мирові переговори. Нічого більше в цій справі американські чинники не сказали, давши зрозуміти, що вони не хочуть давати пального головно китайським комуністам, заінтересованим у тому, щоб торпедувати всякі миролюбні спроби в справі В'єтнаму і шантажувати Півн. В'єтнам.

З Північного В'єтнаму вернулися до ЗДА непрошені комуністичні „дипломати"

Вашингтон. — До ЗДА вернулися з столиці Північного В'єтнаму три ніким не прошені „мирові посередники" — марксист Стафтон Линд, професор з Єйльського університету, який називає себе „безпартійним марксистом," „комуністичний теоретик" Герберт Аптекер і 26-річний студент Томас Гайден, керівник одної з недавно заснованих комунофільських „миролюбних" організацій. Вони поїхали „за фонди з приватних збірок" до Північного В'єтнаму через Прагу, Москву й Пейпінг, а у столиці Північного В'єтнаму дістали на письмі відповіді від тамошнього комуністичного прем'єра Фам Ван Донґа та мали з ним півторигодинну розмову, як також розмову з представниками південно-в'єтнамського „Фронту Визволення". Ще з Москви Стафтон Линд депешував голові сенатської Комісії для закордонних справ Дж. В. Фулбрайтові, що він і його супутники готові скласти звідомлення про згадані свої розмови на сенатській Комісії. Не відомо, чи сен. Фулбрайт прийме їх пропозицію, бо вони зламали заборону Державного Департаменту виїздити до Північного В'єтнаму, зловжили американським закордонних пашпортом та порушили закон, який забороняє американським громадянам виступати супроти чужих держав в імені американської держави. Тому не є виключене, що їх потягнуть до карної відповідальности, дарма що різні американські „пацифісти" і ліберали ставатимуть напевне в їх обороні, як добровільних „посередників миру".

ВИДАНО ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В ЕДМОНТОНІ

Едмонтон. — Український Народний Дім в Едмонтоні цього року відзначає 60-річчя діяльности. Ця установа була центром організованого життя українців - католиків Едмонтону й усієї околиці, і пропам'ятна книга, видана УНДомом, є широкою спробою подати історію установи та пов'язаних з нею товариств. Членами редакційної колегії були: бл. п. Іван Ісаїв, п. Осип Прийма, адв. Петро Саварин. Редактором і головним автором книжки є мгр М. Хом'як, який не задовольнився книгами протоколів УНДому, а шукав матеріялів, де тільки міг. Документи едмонтонських парафій, архіви, річники едмонтонських газет, українських і англійських, — все це редактор переглянув і використав. Крім цього, в „Пропам'ятній книзі" є нариси Ю. Буцманюка, М. Кучера, М. Лучковича, Анни Прийми, Емілії Свист, Анни Буртняк, Євгенії Боднар, М. Когута, О. Татчина, М. Суса, О. Масляника, І. Шевчука й інших. У виданій книжці є дуже цікаві документи з часів української визвольної війни, Карпатської України тощо.

При церкві св. Покрови в Торонто постав Відділ УНСоюзу

Члени Управи та організатори 408-го Відділу УНС в Торонті. В першому ряді сидять (зліва): голова Відділу Іван Крив'як, обл. організатор УНС Василь Дідюк, голова Контрольної Комісії всеч. о. Ярослав Бенеш, директор Канадійської Канцелярії УНС гол. радний Богдан Зорич та фінансовий секретар і організатор новоствореного Відділу д-р Тит П. Залуцький. Стоять (зліва): члени Відділу Ярослав Стасів та Іван Грицина, рекордовий секретар Відділу Іванка Стасів і господар церкви св. Покрови Теодор Левко.

Торонто. Директор Канадійської Канцелярії і гол. радний УНСоюзу Б. Зорич повідомляє про оформлення в Торонті при церкві св. Покрови нового Відділу УНСоюзу, який вибрав собі за патрона Слугу Божого, митрополита Андрея Шептицького. Основуючі Збори Відділу, що одержав порядкове число 408, відбулись в церковній залі св. Покрови 18-го грудня 1965 о год. 7:30 веч. Президію Зборів очолювали: всеч. о. Я. Бенеш — як предсідник, обл. організатор В. Дідюк справував функцію секретаря зборів і Б. Зорич входив у склад президії як почесний член. У програмі нарад було відкриття зборів, що його довершив о. Я. Бенеш, з'ясовуючи при цьому ролю УНСоюзу для зорганізованих українських громад. Опісля про значення УНСоюзу, його історію та виімкову позицію в системі всіх забезпеченевих установ говорив головний радний Б. Зорич, а обл. організатор В. Дідюк заторкнув мериторично організаційно - економічну сторінку УНСоюзу для українського життя. Душа організації нового Відділу, випускник секретарсько - організаційного курсу, що відбулись на „Союзівці" при кінці червня м. р. д-р Тит П. Залуцький підкреслив основну ідею творців УНСоюзу, велику їхню відданість і працю для розбудови цієї передової української організації та закликав усіх присутніх включитися в акцію розбудови цієї нової союзової станиці.

Першу Управу Відділу обрано в складі: Іван Крив'як — голова, д-р Т. П. Залуцький — фін. секретар, Іванна Стасів — рекордова секретарка (заступник секретаря), Микола Кінащук — касир. Контрольний Комітет Відділу очолив Всеч. о. Я. Бенеш, а до помочі йому обрано ще пані Емілію Крив'як і Володимира Бамбурака. Д-р Т. Залуцький у тісній співпраці з Канадійською Канцелярією та Всч. о. Я. Бенешом упродовж осіннього сезону всеціло посвятив свій час для зорганізування цього Відділу УНС при Церкві св. Покрови, що насьогодні начисляє 50 новозорганізованих членів і має гарні вигляди на дальший приспішений ріст і розбудову. Спільною молитвою, проведеною о. Я. Бенешом, закрито основуючі наради нового Відділу УНСоюзу, що пройшли серед ділових дискусій і дружньої атмосфери.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПОМЕР о. ОЛЕКСІЙ КОБРИН

Філядельфія. — Тут помер о. Олексій Кобрин, капелян СС Василіянок і вчитель релігії в монастирі на Факс-Чейсі. Отець Кобрин народився в 1891 р. в селі Любеля, Жовківського повіту в Галичині і був висвячений на священика єпископом Йосафатом Коциловським в 1917 р. у Перемишлі. Довгі роки душпастирював у Судово-вишенському деканаті, де був теж деканом. До ЗДА прибув у 1950 р. і тут був душпастирем в Балтиморі, Пасейку і Філядельфії.

ПЕНН-СТЕЙТ УНІВЕРСИТЕТ ПОЧАВ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Стейт Коледж, Па. — З новим семестром цього шкільного акад. року вперше буде відкритий у Пенн-Стейт Університеті акредитований курс української мови. Виклади вестиме мгр Валерія Іванд.

НОВИЙ СЕМЕСТР УКРАЇНІСТИКИ В ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Філядельфія. Бюлетень Пенсилвенійського Університету проголосив вписи на виклади історії української літератури й історії української мови у весняному семестрі, що пічнеться 17 січня ц. р. Вписи відбуваються від 10 до 15 січня.

У весняному семестрі викладатиметься історію української літератури впродовж 14-18 сторіч: ренесанс, початки українського театру, реформація, барок, клясицизм і псевдоклясицизм — 3 кредити (1 юніт), що його признають усі коледжі й університети. Виклади з історії української літератури відбуватимуться кожного четверга від год. 6:30-9:10 вечора. Виклади з історії української мови відбуватимуться кожної суботи від год. 9-12 вполудне.

„ІСТОРІЯ НАШИХ ДНІВ"

Вінніпеґ. — Історична Секція Української Вільної Академії Наук в Канаді почала видавати з січнем 1966 року свій бюлетень п. н. „Історія Наших Днів" — Новини Історичної Секції УВАН в Канаді. Перше число бюлетеню присвячене переважно справі видання започаткованих згаданою секцією „Студій до історії українців Канади", що мають появитися в чотирьох томах.

ВЕЧІР ГУМОРУ І САТИРИ В ШИКАҐО

Шикаґо. — Заходами Академічного Клюбу в Шикаґо відбувся тут вечір гумору і сатири. Виступали із читанням своїх сатиричних і дотепних творів фейлетоністи місцевої газети „Українське життя" Ву-ву і Гриць Мотика, як теж поети Нюйоркської Групи Богдан Рубчак і Юрій Коломиєць, які виявили теж талант в ділянці сатири.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Конгрес у тіні В'єтнаму

У понеділок 10 січня ц. р. зійшлася друга сесія 89-го Конґресу — під зовсім іншим знаком, аніж рік тому. Тоді в Конґресі панувала наче урочиста атмосфера „лявінної" перемоги Демократичної партії під стягом президента Линдона Джансона. І тому, хоч і рік тому йшла у В'єтнамі війна, в Конґресі над тією війною не дебатували, вважаючи її за компетенцію Президента та його найближчих дорадників, — не було також у Конґресі спротиву амбітній концепції Президента здвигнути в Америці „величне суспільство". Конґрес ішов назустріч усім важливішим бажанням і суґестіям Президента, і тому закінчилась та перша сесія 89-го Конґресу імпонуючим балянсом законодатної праці.

Тепер ситуація зовсім відмінна. Збільшення збройних сил ЗДА у В'єтнамі, посилення боїв, зріст числа американських жертв, хвиля „пацифістичних" демонстрацій в Америці, врешті остання „мирова офензива" уряду із заангажуванням цілого ряду дипломатів, все це висунуло справу в'єтнамської війни і взагалі в'єтнамської проблеми на перше місце. За попередньої сесії Конґресу відповідальні конґресмени й сенатори обох партій обережно дбали про те, щоб своїми заявами не перешкоджати Президентові у веденні в'єтнамської політики. Тепер ситуація радикально змінилася. Лідер демократичної більшости в Сенаті, Майк Менсфілд, відбувши з чотирма іншими сенаторами кількатижневу подорож по країнах Европи й Азії, зокрема побувавши у Південному В'єтнамі, проголосив своє звідомлення з досить прозорим висновком, що треба вибирати або якийсь компромісовий мир, або „війну на азійському континенті". Зате лідер республіканської меншини в Сенаті, Еверет Дірксен, рішуче спротивився „мировій офензиві" Президента, заявивши, що мир можна опорти тільки на капітуляції ворога. Не вдасться виминути у Конґресі дебат над справою В'єтнаму. Очевидно, що такі дебати відсунуть у тінь всі інші справи, бо — як уже заявив сен. Дірксен — „чи це нам подобається, чи ні, знаходимось у стані війни, і це є найперша актуальна справа".

Послідовно, сен. Дірксен, його однодумці та поважна частина консервативних демократів стоять на становищі, що не можна мати одночасно „гармати і масло", — вести успішно війну у В'єтнамі і здійснювати програму величного суспільства. Тому треба сподіватися гострішої опозиції проти законопроєктів, що передбачатимуть збільшені видатки на внутрішні цілі: суспільної опіки, шкільництва, допомоги стейтам і т. п. Комунікаційний страйк в Ню Йорку може неприхильно відбитися на настроях законодатців щодо зміни, яку робітничі спілки хочуть осягнути в законі Тефта-Гартлі. Можуть виникнути суперечки на тему існуючої чи не існуючої загрози інфляції. Зате Президент напевно дістане всі суми, що їх вимагатиме на ведення війни у В'єтнамі.

Щойно після проголошення звернення Президента „Про стан Унії" і звернення про новий бюджет, з розгортанням нарад на цій сесії Конґресу будуть виразно кристалізуватись її настрої. Але одно певне: ця друга сесія в 1966 році, році виборів у ЗДА, і мабуть, переломових подій у В'єтнамі — буде іншою, більш драматичною, як була сесія в році 1965-му.

Затискування свободи творчости

Виховання молодого покоління завжди стояло в центрі уваги комуністичної партії та її прибудівки комсомолу. Про це ще раз пригадав перший секретар Центрального Комітету Всесоюзного Комсомолу Павлов на 8-му пленумі цієї організації. Пленум був повністю присвячений обговоренню питання про виховання молоді „на революційних, бойових і трудових традиціях радянського народу" і закликав її триматися революційних традицій батьків, дати повну підтримку режимові.

Це не випадок, що ватажок комсомолу заговорив про виховання молоді саме перед 23-им з'їздом Комуністичної Партії. Попередні з'їзди з огляду на настрої населення, мусіли засудити „культ особи" і прийняти реґабілітаційну політику у відношенні до жертв цього культу, щоправда, обмежуючи їх партійцями та іншими заслуженими особами. Це дало поштовх молоді для більш самостійного думання і для шукання правди. Але власна думка — це найбільша загроза для совєтського режиму, побудованого на комуністичній доґмі. Тож можна сподіватися, що найближчий з'їзд партії буде в якійсь мірі поворотом до доґматичної віри. Знову, як за сталінський часів, партійну доґму зумовлятиме „загроза збоку капіталістичного оточення". Павлов власне й говорив про „намагання буржуазної, головно американської, пропаганди протиставити комсомол молоді Совєтського Союзу, а далі протиставити комсомол партії, поставити молоде покоління проти старшого".

Найбільшу увагу присвятив Павлов літературі і мистецтву. Він говорив, що „за останній час почастішали напади на соціялістичний реалізм, з'явились двозначні висловлювання про правду в мистецтві, про те, що оцінювати мистецький твір може тільки митець". Він гостро засудив письменника Розовського, який у журналі „Юность" відважився заявити, що про талант може висловлюватись лише другий талант. Павлов обороняє стару сталінську доґму, що про літературу і мистецтво рішає народ, це значить партія, бо в совєтській дійсності лише партія репрезентує народ. Павлов пішов ще далі. Він вимагав наложити контролю над літературою і мистецтвом, як це було за сталінського режиму. Він нагадував, як це добре було давніше, коли рукописи поетів і прозаїків обговорювались на партійних і комсомольських зборах, коли „поети і прозаїки читали свої твори на бюрах обкомів і крайкомів".

Перспективи для совєтського мистецтва і літератури замрячені. Вся творчість мусить бути підпорядкована політиці партії, бо лише партія може рішати, як має думати і діяти совєтська людина. Оправдуючись загрозою від капіталістичного світу, провід комуністичної партії намагається знову охопити всі прояви мистецького життя своєю контролею. Павлов закликав совєтську молодь іти за традиціями батьків. А традиції батьків Павлова і йому подібних — це кривава сталінщина. Совєтський режим має в своїх руках велику зброю. Для самого лише комсомолу сказав Павлов — видається 17 журналів з разовим тиражем 5 мільйонів примірників, 108 центральних і місцевих газет 24 мовами з разовим тиражем 10 мільйонів примірників, для нього працюють телевізія, радіо, кіно, книжкові видавництва. Ця зброя буде вжита на те, щоб до 23-го з'їзду партії підготовити ґрунт для відновлення сталінської політики, що повністю контролювала б усе життя Совєтського Союзу, включно з мистецтвом.

В. С-ко

„ДОКУМЕНТИ ПЕНЬКОВСЬКОГО"

I

Майже рівночасно в Ню Йорку і в Лондоні вийшла в англійській мові, а пізніше передрукована була уривками в пресі книжка, яка привернула до себе увагу цілого світу — „Документи Пеньковського". Автора матеріялів, з яких ця книжка складається, називають американські коментатори „дивною людиною в Кремлі", „найвизначнішим шпигуном 20-го століття", „рятівником вільного світу"... Але й в тому вигляді, в якому появилась ця книжка, не є вона повною, як твердить її редактор Френк Ґібні: з понад 3,000 надзвичайної ваги документів, 5,000 фотокопій та фільмів, що їх передав Пеньковський американській і англійській розвідкам, значна частина ультра - секретних інформацій ще не підлягає опублікуванню.

Негайно після виходу в світ „Документів Пеньковського" совєтська пропаганда зчинила неймовірний галас. „Груба фальшивка", „підробка американської розвідки", „нова спроба отруїти міжнародню атмосферу" — такими й іншими характеристиками цієї ревеляційної книжки старалися в Москві затерти приголомшливе враження, яке справила вона на мільйони людей. Однак, більшість західніх експертів рішуче потвердила її автентичність, хоч довкола особи самого Пеньковського, зокрема стимулів, що ним керували, все це не розвіялось — і напевно ніколи не розвіється — мряковиння, в якому ведеться смертельна, беззвучна боротьба розвідок двох антагоністичних світів.

Народився Олег Пеньковський у м. Орджонікідзе, на Кавказі. До комуністичної партії вступив 1940 року. В останній війні брав участь як командир батальйону, а закінчив її з 13-ма бойовими орденами та медалями в ранзі полковника. 1948 року одержав диплом Військової Академії ім. Фрунзе, після чого був переведений до Військово - Дипломатичної Академії, що під ціною „невинною" вивіскою підготовляє військових шпигунів-розвідників. 1958 року, відбувши три роки служби в ролі заступника військового атташе в Туреччині, був відряджений до Військово-Інженерної Академії, де перейшов курс ракетної зброї. Одружився з дочкою „політичного генерала", і незабаром увійшов до совєтської касти найбільш упривілейованих.

До останнього часу Пеньковський служив як заступник голови Державного комітету для координації наукових дослідів — установи на рівні міністерства, що є фактично величезним розвідчим апаратом, який має рекрутувати на Заході шпигунів та збирати секретні наукові й технічні інформації.

Що спонукало Пеньковського до бунту проти совєтського режиму?

У своїх записках він зазначає, що душевний перелім стався у ньому ще під час війни, коли він розчарувався в комуністичній партії і зрозумів фальшивість її ідеології. „Наш комунізм, — писав він, — що його будуємо ми 45 років — суцільний обман. Смертельна недуга роз'їдає нашу країну зсередини. Ідеали, за які билися наші батьки й брати, обернулися в ніщо, в блеф. Я знаю армію, і там є багато офіцерів, які думають і відчувають так само, як я. Але вони бояться об'єднатися, і діють відокремлено. Кожний з нас — самітник..."

Запізнавшися зблизька з багатьма міністрами, маршалами, генералами, членами ЦК КПСС, Пеньковський зненавидів їх як лицемірів і обманців, які з ораторської трибуни проповідують комуністичні ідеї, а в приватному житті брешуть, інтригують, доносять до КГБ, за примарні блага готові перегризти один одному горлянки. А нікчемні діти цієї „нової кляси", розпещені червоні паничі, зневажають усе совєтське і з погордою дивляться на простих людей.

Однак, найголовнішою спонукою, що змусила Пеньковського віддати себе до послуг американсько - англійської розвідки, стати „солдатом Заходу", було нібн його бажання, — як твердять особи, що мали з ним підпільний контакт, — за всяку ціну відвернути вибух війни, підготовлюваної Хрущовим.

12-го квітня 1961 р. у Москві на одній з офіційних зустрічей совєтський полковник непомітно передав невеликий пакет представникові англійської торговельної фірми, Ґревіллові Вінnові і тихенько шепнув: „Для заінтересованих осіб". При наступній зустрічі він сказав тому англійцеві, що незабаром буде з совєтською делеґацією в Лондоні і постарається докладніше поінформувати, як „в дійсності виглядає ситуація в Кремлі".

Так почалася таємна співпраця добровільного шпигуна Пеньковського із західньою розвідкою.

Протягом наступних двох років Пеньковський провадив нечувану в історії шпіонажу індивідуальну кампанію, захитуючи закордонну політику Хрущова в її найбільш запальних пунктах: у червні 1961 р., коли московський диктатор, вирішивши вигнати альянтів з Берліну, наказав збудувати „мур ганьби"; у вересні того ж року, коли він зламав договір із ЗДА, поновивши атомові вибухи; і в 1962 р., коли збирався кинути світ у пожежу нової глобальної війни, розбудовуючи на Кубі ракетні бази.

Увесь цей час Пеньковський постачав Заходові найцінніші секретні документи економічного, політичного й військового характеру, совєтські таємниці в дослідженні космосу, дані про чисельність совєтських військ у Східній Европі, про атомову і ракетну технологію, розкривав воєнні пляни і приготування Москви. Всі ці інформації, — твердять коментатори його книжки, — дали можливість Вашингтонові зайняти рішуче, непоступливе становище, перед яким Хрущов мусів скапітулювати.

Про те, якого тяжкого удару завдав Пеньковський кремлівським вельможам у той критичний період, можна судити хоч би з того, що після його арештування деґрадовано й усунено маршала СССР Варенцова та голову совєтської розвідки, „ката Угорщини" Сєрова і відкликано із Заходу понад 300 совєтських агентів - шпигунів.

Совєтський шпигунський апарат, — пише Пеньковський, — так широко і глибоко розгалужений на Заході, що необізнаний людині годі це збагнути. Це, власне, характеризує „коекзистенцію" Москви з вільним світом, її „боротьбу за мир".

Кожний совєтський громадянин, що має будь - які контакти з чужинцями, в тій чи іншій мірі заанґажований в роботі на розвідку. Совєтські туристи одержують найдокладніші інструкції про те, як вони мають поводитися в поїзді, в готелі, на вулиці, які питання мають ставити і що мають відповідати на ставлені їм питання. Повернувшись до СССР, вони повинні складати детальні звіти зі своїх розмов, зустрічей, вражень, спостережень.

Усі совєтські громадяни, які виїжджають закордон, мусять перейти через спеціяльний комітет при ЦК, що складається виключно з агентів КҐБ. Навіть Пеньковський, високий старшина розвідки, перед виїздом до Лондону мусів цілий вечір виповнювати формуляри з сотками питань — про родичів, живих і мертвих, про родинне життя, заінтересовання, про міжнародні проблеми, а після того відбути довгу розмову - „інтерв'ю" в тому комітеті.

Пеньковський розповідає про інженера Н., учасника одної з совєтських делеґацій до Західньої Німеччини, який десь у трамваї згубив записника із своїми „спостереженнями". Він був так ними потрясений, що, коли його колеги пішли на обід, повісився в готелі на електричному проводі.

Міністерство зовнішньої торгівлі СССР, „Інтурист", „Міжнародна Книга", Рада в справах московської Православної Церкви, Академія Наук, Червоний Хрест, Комітет культурних зв'язків із закордоном — всі ці й десятки інших установ на сто відсотків обсаджені агентами КҐБ. „Офіцери державної безпеки і агенти є всюди, буквально всюди, — пише Пеньковський. — За Сталіна я бачив їх менше, як тепер. Вони контролюють армію і військову розвідку, а ми, військова розвідка, контролюємо їх. Совєтський шпигунський апарат веде свою роботу в кожній країні світу, включаючи країни „народніх демократій". Хто знає, чи не стануть вони одного дня нашими ворогами."

Совєтська стратегічна служба розвідки, поза широкою агентурною сіткою, має в ЗДА спеціяльні „резиденції": у Вашингтоні — персонал амбасади, комерційних та інших представництв, і ті в Ню Йорку: делеґація при ОН, кореспонденти ТАСС, Аерофльоту, торговельної фльоти та ін., і друга нелеґальна, що має незалежний контакт з Москвою. До цієї останньої належать контрольовані спеціяльно призначеними агентами чужинці, що натуралізувалися в Америці, а також завербовані з-поміж американців шпигуни.

За кілька днів після того, як Хрущов у своїй промові терориазував світову опінію, заявою, що СССР має „надпотужну" зброю, якою може „залляти" ворожу територію в кожному пункті земної кулі, Пеньковський передав на Захід свою розмову з маршалом Варенцовим. Командувач ракетної зброї сказав йому: „Нам ще далеко до того, чим похваляється Хрущов. Звичайно, ми маємо успіхи в розвитку тактичної і операційної зброї, але ще зарано говорити, що ми вже маємо стратегічні ракети в такій кількості, що могли б „залляти" ворожу територію".

ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ ПУН

Пост Голови Проводу Українських Націоналістів перебрав, після смерти сл. п. полковника Андрія Мельника, представник молодшої генерації зорганізованих націоналістів, які вже не можуть похвалитись, як їхні старші попередники, участю у Визвольних Змаганнях під час першої світової війни. Але це молодше покоління виросло в постійній активній боротьбі, що її вела Організація Українських Націоналістів, як теж загартувалось у партизанських боях в час останньої світової війни. Можна передбачати, що новий провід ПУН, нові молодші люди у проводі цієї організації започаткують деякі зміни в діяльності цієї організації. Паризьке „Українське Слово" (з 21-го листопада 1965) опублікувало інтерв'ю з новим головою ПУН, Олегом Штулем - Ждановичем, і в цьому інтерв'ю він насвітлив становище проводу ПУН до п'ятьох актуальних питань, а саме до питання змін в організації націоналістів, до питання змін у Совєтському Союзі, до питання коекзистенції і культобміну, як теж до питання реакції української еміґрації на коекзистенціяльну політику Совєтського Союзу, і врешті, до питання консолідації і зближення всіх націоналістів.

Про зміни в організації українських націоналістів після смерти полк. А. Мельника, Олег Штуль-Жданович сказав:

„З полк. А. Мельником відійшов період першого етапу дії українських націоналістів, що випливав з попереднього періоду Національної Революції, яку представляв також полк. А. Мельник. Як не було прірви між дією УВО-ОУН і визвольними змаганнями 1917 - 1921 рр., так не може бути прірви між періодами, що його творили носії нашої державности й періодом, що його мусить творити чергове покоління. Як голова Комісії Підготови V ВЗУН, я знаю, що Покійний Полковник бачив зміни, що заходять в світі й українському житті й бачив потребу змін у нас. Він був згідний, щоб у підготові V ВЗУН виявити настрої широких кіл наших кадрів, провести глибоку виміну думок і дати змогу V ВЗУН суверенно вирішити майбутнє.

Але ні він, ні ніхто інший не вважав, що мінятись може мета нашої боротьби. Розумів він, як велика людина, що переростає свою добу, потребу достосувати тактику й стратегію ОУН до нових умовин. Чомусь дехто пробує вмовити в нас, що в нашому лоні є глибокі розходження на цю тему. Це або злобність, або непорозуміння. Є у нас різні погляди, різні темпераменти, різні формулювання, але нема засадничих розходжень, бож кожному ясно, що не можна змагатись за восьмигодинний робочий день, коли світ іде до шестигодинного, чи за рівноправність жінки, коли вона осягнена.

Новий період є новим тому, що він черговий. Нові ж методи боротьби бачив Покійний Полковник, і він не тільки прийняв напр. проєкт Революційно - Пропаґандивної Акції серед приїжджих з-за залізної заслони, запропонований ще на IV ВЗУН 1955 р., але й дуже дбав про її розвиток.

Так само розумів він і підтримував ініціятиву шукання доцільних змін в структурі УНРуху. Якщо тут ще не зайшли основніші зміни, то тільки тому, що кожна справа мусить визріти, але зміни зайшли. Адже й VI ВЗУН лише визначив тенденції, реалізація їх — справа майбутнього. Гнучкість у тактиці, далекозорість у стратеґії, відвага міняти структуру за вимогами часу, творити модерні українські організації і модерне суспільство, коли живемо в модерному світі — доказ життєздатности ОУН і УНРуху.

Одною з основних болячок нашого життя на чужині, як і в Україні, це байдужість загалу. Коли в Україні людська маса не може себе виявити, бо їй цього не дозволяє окупаційна влада, то у вільному світі ми є свідками вияву мас.

Зі зростом значення мас, росте почуття гідности одиниці, й її бажання забирати голос у всіх справах, що її торкаються і торкаються спільноти. Незабаром будемо свідками упадку традиційних організацій, що вибирають тим самим способом ті самі проводи. ОУН, що завжди була передовиком, буде й тут передовиком життєздатних змін. Вимагаючи від низів виконання обов'язку, повинні ми дати їм право вислову.

Щоб не було непорозумінь, скажу: низове членство завжди мало в нас право вислову, лише це не було кодифіковане. Ходить отже про послідовне проведення в життя того, що досі було тільки в ідеї".

Зміни у світі, а передовсім у Совєтському Союзі О. Штуль-Жданович схарактеризував так:

„Живемо у світі величезних і головокружно швидких змін. Але — світ залишається світом, а СССР — колоніяльною імперією і про кардинальні зміни говорити не доводиться. Але зміни, що заходять — важливі й глибокі. Вони не сміють притуплювати бойового поготівля ОУН, а вимагають від нас усіх мобілізації, бо відкривають нові можливості.

Розвиток техніки відкрив можливості перекидання живого слова за залізну заслону, змусив большевиків випускати людей закордон, словом — змусив до виходу поза „кордони на замку". З другого ж боку, заможність еміґрації, можливості дати освіту тисячам молоді, можливість осягати високі становища в країнах-поселення дають нам змогу голосити наші ідеї визволення з далеко більшою силою, як колись. Сьогодні в Україні краще знають, що діється у вільному світі, як 30 років тому.

З цього мусимо витягнути висновки, мусимо переглянути наші методи, але не основні настанови.

Зміни, що заходять в СССР, це зміни, що їх викликає час і тиск ідеї свободи в світі, одне й друге мусимо мати на увазі. Сьогодні не можемо напр. засуджувати всіх, що були в Червоній Армії, бо все населення мусить переходити через військову службу. А не так воно було ще 40 років тому, коли червоноармієць був засадничо активним большевиком.

Колись ідеї свободи просто не доходили до СССР, сьогодні доходять і їх проникання треба посилювати".

Засуджуючи коекзистенціяльну політику з погляду існування боротьби ідей, Олег Штуль-Жданович вказав на небезпеку культобміну і радив використати цей культобмін для пропаганди визвольних ідей:

„Небезпека лежить в тому, що в основі своїй виїзди культобмінників мають на меті прищепити коекзистенцію. Ми ж, як і большевики, виключаємо коекзистенцію ідей, а бачимо їх боротьбу. Але західній світ підходить до цієї справи благодушно, і тут небезпека.

Ми не сміємо закривати очей на небезпеку насадження агентур. Але небезпека не може нас лякати, ми ж бо на фронті політичної боротьби, яка не припинилась для нас з ментом закінчення світової війни.

Будучи проти коекзистенції вільного світу з СССР, на яку ми не маємо впливу, мусимо бачити можливості проникання наших ідей, а в цьому актуальний засіб боротьби в мирних умовинах. В зустрічах може бути перевага

(Закінчення на стор. 3-ій)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ У 1965 РОЦІ

5

ЖОВТЕНЬ:

3 — Відкриття першого взагалі Українського Народного Дому в Міннеаполісі, Міннесота.

— 12-ий З'їзд учителів Українського Музичного Інституту Америки в Ню Йорку. Директор: д-р Зиновій Лисько.

6 — Згинув у В'єтнамі 1-ий українець, 18-річний Іван Ловас з Філядельфії, член 163 Відділу УНСоюзу.

7 — 8 Всеканадійська конвенція українських ветеранів у Вінніпегу, об'єднаних всіх комбатантських організацій. Голова: Богдан Панчук.

8 — Загальні Збори Осередку української культури й освіти у Вінніпегу. Голова: сен. Павло Юзик.

— Виставка деревориті в Якова Гніздовського в Ню Йорку.

9 — Виставка образів Клима Трохименка в Ню Йорку.

— Доповідь в Ню Йорку о. В. Цішека про переживання в совєтському концтаборі, разом з українськими в'язнями. Доповідь спонзорована УКК.

— З'їзд колишніх учнів і професорів Зальцбурґської гімназії на Союзівці.

— Урочисте посвячення церкви-пам'ятника в Бавнд Бруку.

9-11 — 8-ий Конґрес Українців Канади у Вінніпегу під головуванням Миколи Павлюка. Голова: о. д-р Василь Кушнір.

15 — У Чехословацькому Науковому Т-ві у Ню Йорку доповідь д-ра В. Шандора „Правно - політичний розвиток Карпатської України після 2 світової війни".

16 — Конґрес Братських Організацій стейту Ню Джерзі. До Екзекутиви ввійшла: Анна Герман, заступ. гол. предсідника УН-Союзу.

16 — Науково - Технічна конференція українських інженерів в ЗДА, в Ню Йорку.

16-17 — Осіння зустріч українських лікарів на Союзівці.

— Річна конференція Закордонного Представництва УГВР і споріднених організацій в Ню Йорку під головуванням д-ра М. Малецького з Торонта.

— Українські дні у Філядельфії: концерт, виставка, доповіді для американської публіки.

— Участь українців у фестивалі національностей у Шикаго.

17 — 8-ма виставка української жіночої мистецької творчости в Ню Йорку.

19 — Д-р Степан Витвицький, адвокат, кол. член Української Національної Ради, кол. секретар закордонних справ ЗУНР, кол. посол до Варшавського сойму, президент УНР в екзилі, помер у Ню Йорку на 82 р. життя. 21-22 Панахиди, 23 — маніфестаційний похорон у Бавнд Бруку, Н. Дж. Жалоба до 29.

22 — Юра Шкрумеляк, письменник, помер у Львові на 70 р. життя.

23 — Перехід виконування обов'язків президента УНР в екзилі на голову Виконавчого Органу УНРади Миколи Лівицького у Мюнхені.

23-24 — 6-ий Післявоєнний Лемківський З'їзд у Пасейку, Н. Дж.

24 — Осіння зустріч українських інженерів на Союзівці, — доповіді, наради.

— Виставка образів Сергія Кіндзерявого-Пастухова в Ню Йорку.

30 — Численна участь українців в публічних демонстраціях проти комуністів в Ню Йорку у зв'язку з війною у В'єтнамі.

30-31 — 1-ий З'їзд українських журналістів Америки і Канади на Союзівці. Доповіді, бенкет, схвалення Декларації.

31 — Урочисте відзначування роковин 1-го Листопада по всіх більших осередках українців у вільному світі.

— Відкриття Українського Народного Дому у Гартфорді, Конн. Голова: Петро Тцтар.

— Урочисте посвячення пам'ятника на могилі полк. Андрія Мельника в Люксембурґу.

— 6-ий Великий Збір Українських Націоналістів. Наради ПУН-у. Голова: Олег Штуль-Жданович.

— Поява англомовної книжки адв. Івана Панчука „Заповіт Шевченка" у В-ві Свобода.

— Поява книжки Є. Онацького „По похилій площі" у Мюнхені.

— Поява книжки „Вибрані поезії" В. Лесича у Ню Йорку.

— Поява книжкового видання „Збірник у 25-ліття КУК" у Вінніпегу.

ЛИСТОПАД:

1 — Архиєпископ Кир Богдан Шпилька Української Православної Церкви в Америці помер в Оттаві, Канада, на 73 р. життя. 9 похорон у Ню Йорку.

2 — Вибори в ЗДА, — українські кандидатури до різних міських і стейтових становищ. Вибір Марусі Бек до міської ради в Дітройті.

— Проф. Олександер Корнилів, учений геолог, помер у Філядельфії на 66 р.

5 — Загальні Збори Метрополітального Відділу Т-ва Інженерів в Ню Йорку. Голова: інж. Іван Заяць.

— 25-річчя УККА. Пресова конференція.

— Д-р Володимир Калина, кол. директор гімназії в Зальцбурґу, старшина УСС, учений математик, дійсний член НТШ, помер у Ню Йорку на 69 р. життя.

6 — Маніфестаційна публічна наукова конференція НТШ „про стан української культури в Україні". Резолюції протесту проти політики Москви в Україні.

7-8 — Відкриття двох мистецьких галерій М. і О. Колянківських в Торонто.

8 — Призначення Івана Крамаренка на голову Представництва Виконавчого Органу УНРади в Америці.

14 — Семен Підгайний, знатний діяч і публіцист, голова Федерації Об'єднань колишніх політв'язнів і репресованих, помер у Торонто, Канада, на 58 році життя.

14-28 — 12-та виставка ОУМА, в Ню Йорку.

(Далі буде).

Літургічні постанови в справі української мови, скорочення Літургії і поминання

Рим. „Благовісник Верховного Архиєпископа Візантійсько - Українського (Греко - Руського) Обряду" надрукував в книжці 1 за 1966-ий на стор. 41-42 схвалені Верховним Архиєпископом і синодом всіх українських католицьких Єпископів літургічні постанови такого змісту:

„Згідно з декретом „Про Східні Католицькі Церкви" Верховний Архиєпископ та всі українські католицькі єпископи рішили:

а) що можна вчити дітей щоденних молитов українською мовою;

б) що можна вживати української мови у Священих Літургіях і скорочувати їх у таких частинах:

1. ВЖИВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Від „Благословен Бог наш" (на 162 стор. — текст подається за „Літургікон, сіє єсть Служебник". Рим. 1942) через цілу Проскомидію, ген аж до „Апостола" (на 11-ій стор.) все є церковнослов'янською мовою.

1. „АПОСТОЛ" (стор. 211) є українською мовою.

Від „Мир ти, Премудрость, вонмім" (стор. 211), аж до „Премудрость прости, услишим святаго Євангелія. Мир всім. І Духови твоєму. От (Луки) святаго Євангелія чтеніє" (стор. 214) усе є церковнослов'янською мовою.

2. „ЄВАНГЕЛІЄ" (стор. 214) є українською мовою.

Від „Рцім всі..." (стор. 215) аж до „Двері, двері, премудростію вонмім" (сторінка 241) все церковнослов'янською мовою.

3. „Вірую во єдиного Бога Отца..." (стор. 241-243) по-українськи.

Від „Станім добрі..." (стор 243) до „Отче Наш... усе по церковнослов'янськи.

4. „Отче Наш..." (стор. 261) по-українськи.

Від „Яко твоє єсть царство..." (стор. 262) до „Вірую Господи..." усне по-церковнослов'янськи.

5. „Вірую Господи і ісповідую..." (стор 269-271) українською мовою.

По „Вірую Господи..." (стор. 271) аж до закінчення „Отпусту" усне церковнослов'янською мовою.

Заввага. Ті самі рішення важні також у відправі Божественної Літургії св. Василія Великого і Преждеосвящених Дарів.

II. СКОРОЧЕННЯ СВЯЩЕННОЇ ЛІТУРГІЇ

1. Від „Благословен Бог наш..." (стор. 162) ген аж до закінчення возгласу „Яко подобаєт Тебі всякая слава..." (стор. 200) береться все у цілості, як є у тексті.

2. Вірні після „Яко подобаєт Тебі..." (стор. 200) співають перший антифон (або Ізобразительні) і закінчують „Слава Отцу й Сину..." та „Єдинородний Сине..." В часі співу антифону священик читає антифонну молитву.

Від „Паки й паки, миром Господу помолімся..." (друга мала єктенія, стор. 202) до закінчення возгласу „Яко свят єси..." (стор. 209) береться текст у цілості.

3. Вірні співають „Святий Боже..."

Від „Вонмім, мир всім, премудрость, вонмім (стор. 210) до закінчення возгласу „Яко свят єси..." (стор. 218) береться усе, як надруковане у тексті.

4. Після возгласу сугубої єктенії: „Яко милостив" (стор. 218) священик (диякон) співає „Єлици вірнії, паки і паки миром Господу помолімся", і читає обидві молитви вірних, і возглас „Яко да под державою Твоєю всегда хранимі". Після „Іже херувими" і Входу, слідує єктенія „Ісполним молитви наша Господеві", молитва „Господи Боже вседержителю" і, опустивши просительну єктенію, возглас „Щедротами єдинородного Сина Твоєго..." і т. д. аж до отпусту, як надруковано в тексті.

Заввага. Апостол, Євангеліє і Причастен можна брати на св. Літургії лише один, хоч би припадали на даний день два.

III. ПОМИНАННЯ

У св. Літургіях і на всіх Богослуженнях мається поминати після Римського Архиєрея „Блаженнішого Архиєпископа Кир Йосифа". Потім в кожній митрополії поминається свого „Преосвященнішого Митрополита", поза митрополичою єпархією ще даного „Боголюбивого Єпископа", а чернече духовенство додає ще своїх „Всечесніших Отців" настоятелів по чину.

∴

Крім цих постанов в „Благовіснику" подано ще таку інструкцію в справі богослужбової одностайности: „На основі ухвал Верховного Архиєпископа з синодом всіх українських католицьких єпископів, все українське католицьке духовенство і всі українські католицькі церкви, для збереження обрядової однообразности, обов'язані придержуватися.

1. Римського Служебника в Уставом Богослужень, виданих Апостольським Престолом.

2. Типікону о. Ісидора Дольницького з узглядненням Соборових постанов.

3. Усталеного тексту без жадних своєвільних змін, крім дозволених скорочень у святих Літургіях і частинного уживання української мови.

4. Рішення щодо співучасти з відділеними братами у священнодіяннях і в речах.

5. Поминання під час літургійних відправ Верховного архиєпископа й інших".

ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ ПУН

(Закінчення зі стор. 2-ої)

позитивів чи негативів в залежності від нашої відпорности й змоги атакувати.

Зустрічі це частинне проламування залізної заслони. Частинне, бо не можемо зустрітися, з ким хочемо, а тільки з тими, кого ворог хоче пустити. Але все ж, якщо ми завжди вважали комунізм облудою, а комуністів обманеними, то не можемо не скористати з нагоди розбивати обман. При нашій виробленості ми тільки зачерпнемо запаху Рідної Землі й повітря бою, а туди перекинемо правду. При нашій невиробленості — большевики зламають нам хребет. Це гра з вогнем, але кожен вояк ризикує життям, носячи гранати за поясом, а чи може без них обійтись в бою?

Ми мусимо приймати цей бій, бо ізолювати еміграції не можемо. Тож мусимо обернути еміграцію в бойову колону. Це вимагає великого зусилля, але це конкретна боротьба. Тікати від зусилля не сміємо, як не сміємо чекати війни, бо її ніхто не хоче, ані інтервенції, бо її не буде та й український народ її не хоче, як не хочемо ми".

Всі зміни у світовій політиці повинні теж змодифікувати політичну акцію України, яка свої засадничі домагання свободи мусить ставити в рамах наявних обставин. Про цю політичну акцію Олег Штуль-Жданович говорив так:

„Еволюція в комуністичному світі буде проходити далі, але ми не можемо покладати на цю еволюцію жадних надій. Еволюція ця є цілеспрямована й має на меті затримання імперії — московської чи китайської, а нам же ходить про розвал імперії. Тому деяке послаблення режиму треба використати для підривної акції. Та всяка революція мусить проходити в ім'я позитивних цілей, а не лише негативних.

Тому Україна мусить домагатися свободи в рамах наявних обставин, а коли захитається імперія — прийде час на революцію повну й повну самостійність. Ми ж у вільному світі повинні кувати нашу ідейну зброю, створити візію майбутньої України зі справедливим соціяльним та господарським ладом, але в аспекті майбутнього, а не повороту під солом'яні стріхи й у садки з соловейками.

Ми не проти соловейків, але ми не можемо в ім'я збереження садків не шукати нафти, не відкривати шахт і не будувати атомних лябораторій. Ми не можемо поборювати комунізму в ім'я капіталізму, який реформується. Український націоналізм був завжди антикапіталістичний, висуваючи не кляси, не безклясове суспільство, а солідарність кляс і станів на базі соціяльної справедливости в ім'я миру внутрі нації.

Ми ведемо політичну війну, готуючись до збройного зудару. Не знаємо, коли той зудар прийде — може по нас, може й швидко. Тому основне завдання на сьогодні і завтра: мобілізація народу до боротьби за своє збереження, а далі — за самостійність".

Олег Штуль-Жданович звернув увагу на непристосованість метод боротьби, кажучи:

„Основний недолік українства у вільному світі це непристосованість наших метод і способу думання до сучасних вимог боротьби. Еміграція бачить Україну минулого, а не майбутнього. З цього випливає все інше.

В політичній ділянці — незавершеність консолідації з одного боку й брак пляну використання нових можливостей, що їх нам дають такі факти, як вростання еміграції в ґрунт її поселення — з другого. Перше — спричиняє розпорошення зусиль, паралельність в дії, витрату енергії на нездорову конкуренцію, бо ми не вміємо бачити спільної мети в поодиноких ділянках, не вміємо зійтись і визначити завдання та мету на даному етапі. Не вміємо скласти одного центру, що мав би за собою всі конкретні сили".

Він врешті заявився за повною консолідацією і доранжував негайне зближення всіх націоналістів:

„Тому ОУН продовжуватиме свої зусилля в напрямку консолідації, в напрямку осягнення єдности дії в різнородності.

У ділянці суспільно-громадській ми також не вміємо концентрувати нашої дії й вивершувати нашої динаміки, що виявляється на низах. У сучасному світі все відбувається у великих розмірах, при великій концентрації сил і капіталу. Тому ми так рішуче змагаємося за СКВУ і секретаріят чи будь-який постійний орган, що залишився б по СКВУ.

Мені здається, що наше життя вимагає доцільного потрясення сучасної структури й модернізації її. А притому виразно устійнення — де наші справжні вороги й де наші справжні приятелі у боротьбі, що більш важливе, що менш. Що нам дає той чи інший контакт з підозрілими антикомуністами, коли ми не вміємо спільними силами змінити політики Вашингтону? Замість шукати сумнівних союзників, ми повинні змагатись за духове оновлення себе й всього вільного світу в дусі реформ, що заперечили б комунізм і зробили б вільний світ справжнім чемпіоном свободи.

Вважаючи зближення націоналістів за кондицію сіне ква нон, я — на жаль — не оптиміст. Все ще покутує в нас загумінкове бачення тільки себе, своєї рації, хоч ми повинні мати спільну націоналістичну рацію, бож розходження у нас не програмові й не в меті. ОУН давно визволилась від еґоцентризму й мрій про монопартійність, ставши на III ВЗУН на становище, що всяка українська думка має право на існування.

До зближення між націоналістами можна дійти — на мою думку — шляхом глибокої ревізії минулого в аспекті майбутнього. Нехай минуле й яке славне чи болюче, воно не сміє бути перешкодою при куванні майбутнього. При цьому необхідна безщадна переоцінка метод, наставлення, уявлень, відкинення всякої демагогії і фрази".

ВСЯЧИНА

ВІДЗНАЧУЮТЬ СТОРІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ РОМЕН РОЛЛЯНА

Москва. — Совєтський Союз відзначує у січні сторіччя з дня народження французького письменника Ромен Роллянa, автора славного роману „Жан Крістоф". До комітету для проведення ювілею увійшов теж Микола Бажан. Ромен Роллян у двадцятих і тридцятих роках підтримував політику „людових Фронтів" у Франції й інших країнах Европи.

НАЙСТАРША ЛЮДИНА НА ЗЕМЛІ

Найстаршою людиною на землі рахують селянина Шіралі-бабу, що живе в селі Барзаву в Азербайджані. Йому тепер 160 років. За все своє довге життя Шіралі не хворів; він вважає, що своє довговіччя завдячує гірському повітрю. Шаралі ніколи не побував поза околицями свойого рідного села.. Він був тричі жонатий, а теперішня його жінка молодша за нього на 70 років. Шаралі є батьком 23 дітей, а весь його рід нараховує понад двісті членів.

● Сергей Воронін убив ножем свою дружину, Інгу Вороніну у Москві, чотирикратну олімпійську чемпіонку в їзді на совгах. Вороніна була тренером совєтської державної спортової дружини, — в Совєтах не існує аматорського спорту, тому й не трудно совєтським змагунам мати успіхи на різних міжнародних змаганнях. Причина вбивства Інги Вороніної — подружні сварні.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка. І потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК ч. 8.

Н. Мігайчук, Царма	$7.00	Т. Орел, Джерзі Ситі	2.00
А. Фецур, Картерет	6.00	М. Оршуляк,	2.00
С. Вацяк, Шикаго	5.00	М. Павлюк, Ню Йорк	2.00
І. Зазворський, Аллентавн	5.00	В. Туницький, Філя	2.00
Н. Н., Дотан	5.00	І. Харковський, Торонто	2.00
А. Щидербіцький, Скенектеді	5.00	П. Ходоровський, Вунсакет	2.00
І. Мазуренко, Іслінгтон	4.00	І. Червінський, Ню Йорк	2.00
Є. Тараненко, Вашингтон	4.00	В. Балабан, Річмонд Гілл	1.00
А. Артеменко,	3.00	П. Баранецький, Н. Йорк	1.00
М. Гумец, Джерзі Сіті	3.00	Б. Білинський, Ірвінгтон	1.00
Н. Коритовський, Н. Йорк	3.00	Г. Бура, Джерзі Сіті	1.00
д-р А. Латишевський Ню Йорк, Н. Й.	3.00	д-р П. Веремчук, Вунсакет	1.00
Б. Міхняк, Клівленд	3.00	К. Галат, Клівленд	1.00
В. Мисак, Ню Йорк	3.00	І. Ганицький, Бофало	1.00
Р. Ратич, Ню Бронсвік	3.00	П. Голей, Ню Йорк	1.00
І. Слонський, Філя	3.00	Л. Голембйовська, Ню Гейвен	1.00
І. Собецко, Ню Йорк	3.00	М. Дигдалевич, Н. Йорк	1.00
М. Ступка, Бронкс	3.00	М. Дидик, Сиракюз	1.00
В. Сушків, Ню Йорк	3.00	І. Дзівак, Філя	1.00
С. Торбин, Картерет	3.00	А. Когут, Янґставн	1.00
Євс. Федик, Вудсайд	3.00	Д. Кришталович, Вудбін	1.00
І. Терлецький,	2.75	С. Кудлік, Бронкс	1.00
С. Боярський, Шикаго	2.00	О. Мотиль, Ню Йорк	1.00
Є. Грицай, Джерзі Сіті	2.00	С. Нечипорук, Ню Йорк	1.00
С. Держко, Аддісон	2.00	Р. Петроцук, Шикаґо	1.00
Р. Іваницький, Бронкс	2.00	О. Решітник, Оттава	1.00
В. Волінка, Шикаго	2.00	І. Савчак, Перт Амбой	1.00
І. Клюс, Бріджпорт	2.00	Б. Федик, Розел	1.00
І. Кривоніс, Овкдейл	2.00	І. Федун, Грімсби	1.00
В. Криса, Лейквуд	2.00	І. Фостяк, Філядельфія	1.00
С. Летко, Ню Йорк	2.00	В. Челак, Джерзі Сіті	1.00
П. Лодин, Янґставн	2.00	П. Шагай, Гартфорд	1.00
Я. Марків, Ню Йорк	2.00	О. Шебякін, Ст. Йол	1.00
Р. Опалевич, Торонто	2.00		

Евген Маланюк про Івана Франка

(РСҐ) 18-го грудня 1965 з рамени Т-ва Українських Інженерів Америки в Українському Інституті Америки відомий поет інж. Євген Маланюк доповідав про „Причинки до життєпису Івана Франка". Прелеґент познайомив слухачів про цікаві моменти з життєвого шляху Івана Франка.

Доповідач казав, що Іван Франко був Академією Наук в одній особі. Франко був поетом типу інтелектуалів. Франко творив в добі позитивізму, матеріялізму й появи марксизму, в добі, яка не сприяла поетичній творчості. В той час в Галичині Михайло Драгоманів поширював свої теорії, і за словами Маланюка, драгоманівська течія мала „вбивчий" вплив на Франка.

У 20-тих роках Євген Маланюк перебував в Празі і часто провадив дискусії на тему Франка з Євгеном Чикаленком, Дмитром Дорошенком, Шелухином, Мухином, а пізніше у Варшаві з Богданом Лепким. Чикаленко оповідав, що хворий Франко приїхав був до Києва, відвідав Чикаленка, і казав, що він не може рушити рукою, бо це спричиняє йому біль. Хоч Франко був сильно психічно заломаний, то, побуваючи в Києві, він відвідав також академіка Миколу Петрова, з яким мав наукову дискусію, в якій покликувався на ряд чужомовних джерел, включно з грецькими й латинськими працями. Іван Франко лікувався в Одесі.

Інж. Маланюк закінчив свою доповідь висновком, що „розум Івана Франка, при хвилевих поразках, завжди перемагав."

Ілюстраційні уривки творів І. Франка читали письменниця Ярослава Ласовська й мистець Володимир Ласовський, якому до „Народе мій замучений" акомпанював на фортеп'яні інж. Заяць.

✝

Ділюся з Ріднею, Приятелями і Знайомими сумною, жалібною вісткою, що в вівторок, дня 28 грудня 1965 р. о годині 9-ій рано по короткій недузі, відійшла у Вічність моя Найдорожча ДРУЖИНА

ІРИНА ПАНЬКІВ МУЗИКА

проживши 54 років, народилась 31 жовтня 1911 року у Львові.

В середу, 29 грудня 1965 р. о декан В. Андрушків відправив Панахиду в похоронному заведенні П. Яреми о годині 8-ій веч.

В четвер, 30 грудня 1965 р. Тлінні Останки перевезено до Trenton, N.J. до похоронного заведення Winowicz Funeral Home, де о. Атаманюк відправив Панахиду о годині 8-ій веч. і похоронні молитви в п'ятницю, 31 грудня о годині 10-ій рано, а відтак Жалобні Богослуження в церкві св. Йосафата. Поховано її на гр.-кат. цвинтарі св. Марії в Trenton, N.J.

В глибокому смутку жалію та горю:

муж — АНДРІЙ
брат — ВОЛОДИМИР ПАНЬКІВ з дружиною ІЛЬОНОЮ, доньми ІЛЬОНКОЮ та РОЗАЛІЄЮ в Аргентині
сестра — МАРІЙКА з мужем д-ром БОРИСОМ ФИЛИПЧУК у Львові
брат — МИРОСЛАВ ПАНЬКІВ з дружиною ЕЛЕНОЮ і сином ЮРЧИКОМ та донею ІРИНКОЮ у Львові

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. д-ра
ІВАНА ОЛЕКСАНДРА МАКСИМЧУКА
складаємо 30.00 долярів
на Науковий Осередок Наукового Т-ва ім. Шевченка в Сарселі.
Брат ЮЛІЯН МАКСИМЧУК з доньками МИРОСЛАВОЮ і РОМАНОЮ

В Другу болючу річницю відходу у Вічність Незабутньої Дружини, Сестри і Тети

сл. п. Наталії Левицької НИЧКА

відправиться в церкві св. ЮРІЯ в НЮ ЙОРКУ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в суботу, 15-го січня 1966 р.

о 9-ій год. ранку
і до участи в ній запрошує Свояків, Приятелів і Знайомих
Д-р ГРИГОР НИЧКА — муж
і РОДИНА

Виставка Різдвяного печива

В музеї прикладного мистецтва на 53-ій вулиці (зараз поруч із музеєм модерного мистецтва) влаштовано цікаву виставку: від різних народів позбирано зразки св'яткового печива. Багато народів зберегло традиційні форми печива в св'яткових обрядах, що сягають назад по часи первісної громади людства. В північній Европі і в слов'янських народах воно заступало живу данину богам; його оформлювали часто в виді звірів і квітів і жертвували також і мертвим. Служити за поживу не було його першою властивістю. Так і сьогодні, як показує виставка, тісто може стати первнем мистецьких витворів. Його можна місити, валкувати, ліпити, краяти і вистискати; горяч печі надуває його, барвить і витворює різні несподівані ефекти; з цикати, родзинок, маку, тощо, — повстають бульбашки, рапавість чи навіть і трісненя поверхні. Скільки можливостей для творчої уяви, інтерпретації, імпровізації! Багато мистців поприносило на виставку тістяні вицвіти своєї фантазії на показ. Зразу ж притягають зір янголи роботи Філіпа Джонсона, сонячне обличчя і квіти з паленого колірового цукру Ільзи Джонсон, лицар на коні Май Гергард або печений орнамент Ярослави Геруляк, що подбала крім цього і про зразки українського народного печива на виставці. Скільки цікавих речей із тіста! Ось жидівська довга весільна коса, кретський, багато оздоблений вінок, сицилійські звірі і хліби з крашанками, швайцарська різдв'яна зоря, англійський хліб із рибами і хлібцями (символ множення хлібів і риб), колірово розмальовані екваторянські ляльки, мексиканські „кості усопших", німецькі „шпекуляціюс"-и і „шпрінґерле". З українського печива показано цілий весільний цикл Марії Білецької з Полтави (коровай, перепічць, дивень, шишки, лежень і птиці) і дві паски; крім цього короваї Ярослави Кіналь та Розіни Захарченко.

Книжка про українську етнографію Хведора Вовка дає цікаві інформації про ці різнородні українські печива:

Коровай це — святий хліб, що його їли після вінчання в церкві. Його вживано давніше, мабуть, замість кровної жертви богам. На короваї зображені сонце, місяць і голуби. Муку на коровай зносили всі члени родини і місити його було дозволено тільки „коровотницям" — заміжним жінкам, що прикрашали свої голови барвінком і, вмивши руки, прохали в старости благословення, а потім сипали муку в ночви, підливали горілкою, „щоб коровай був веселий", розчиняли тісто, перекладали його до діжі, співаючи, що „Свята Тройця по церкві ходить, тримаючи Спаса за ручельку", що „сам Бог коровай місить, Пречиста світить, янголята воду носять." Коровай клав на лопаті до печі кучерявий хлопець, — на щастя. По вінчанні торжественно вносили з комори коровай, старший боярин цілував його і різав „золотим ножем" для всіх членів родини. Молодята діставали розкраяний місяць з вершечка.

Коровай оточували „як зорі сонце" малі хлібці різної форми: шишки, дивень, лежень, борона, бичок із тіста. Шишки роздавала молода, запрошуючи на весілля: „Мій батько, моя мама і я ласкаво просимо прийти до нас побувати на моєму весіллі." Інші шишки клали на стіл під час весільного пиру. Через пірамідно споруджений дивень, молода мала подивитися на молодого. Це печиво зоставалося молодятам, тоді коли перепійцем із птицями угощувано людей, що приходили з дарунками на другий день по весіллі і випивали на здоров'я одружених.

Одне із останніх чисел "The New Yorker" надрукувало добрий огляд виставки, особливо відмітивши її українську частину. Виставка напевно гідна відвідин української публіки в Ню Йорку.

Віра Вовк

Ню Бронсвік, Н. Дж.

СТУДЕНТ. КЛЮБ ПРИ РУТҐЕРС УНІВЕРСИТЕТІ

Український Студентський Клюб при Університеті Рутґерс своєю активністю викликав чимале заінтересування серед загалу студентів цього університету Україною та українською проблематикою. Головну увагу клюб присвятив організації лекцій про Україну.

В осінньому семестрі відбулась перша серія викладів, присвячених ранній історії України до 19-го сторіччя. Виклади відбуваються кожного другого тижня (в середи) в одній із кращих заль університету. Принципи хронологічного розвитку української нації та її історії лягли в основу цих викладів, а викладачами були видатні американські та українські професори із Рутґерс Університету та запрошені гості-професори. В цьому семестрі відбулись виклади:

1. Географія України — д-р Ґвідо Й. Вейґанд, професор географії.
2. Грецький та єгипетський періоди — д-р Едвін Ямавчі, доцент-професор історії.
3. Вплив Візантії на Україну. — д-р Пітер Караніц, голова Департаменту Історії.
4. Київська держава, — д-р Микола Чубатий, б. професор історії в Сітон Гол Університеті.
5. Початки козаччини — д-р Тарас Гунчак, професор історії в Рутґерс Університеті.
6. Період царів і Україна — д-р Іван Л. Рудницький, — професор Ля Саль університету.

Продовження запланованих викладів відбуватиметься у весняному семестрі. Предметом другої серії викладів будуть такі ділянки: українське мистецтво, українська держава в 1918-1920 роках, Совєтська Україна, Карпатська Україна, і Український національний характер. В додатку до цієї серії викладів Студентський Клюб рівночасно плянує зорганізувати Український Тиждень в приміщенні Студентського Центру, що включатиме Виставку українського народного мистецтва. Того ж тижня відбудеться концерт, в якому виступатимуть видатні українські співаки, танцюристи та група бандуристів.

Мета цієї мистецької програми є запізнати ширшу академічну громаду Рутґерс Університету з українською культурою.

Український Студентський Клюб існував неофіційно кілька років. Формально був зареєстрований при Рутґерс Університеті останнього року, коли його головою став Ігор Гронь. Цього року енергійний голова клюбу студент Павло Магоцький доклав багато праці та зусиль в організації згаданих викладів.

Студент Магоцький спеціялізується в історії та модерних мовах. На його заінтересування Україною вплинула його мати, яка народилася в Карпатській Україні. Він сам почав наполегливо вивчати українську мову три останні роки, та влітку минулого року відвідав країну своїх батьків, проїхавши цілу Карпатську Україну, та побувавши також у Львові.

Активними членами клюбу являються також містоголова, Василь Стечак; скарбник, — Богдан Гарасим; та секретар — Емілія Юнка.

Велику допомогу при підборі та укладанні згаданих викладів виявили професори, д-р Іван Фізер та мгр Микола Степаненко, опікун клюбу, а також д-р З. І. Городиський, працівник Університетської Бібліотеки.

Основною метою праці Українського Студентського Клюбу є бажання збудити серед американських студентів свідомість важности України і української проблеми. Цю мету частинно осягнени публікуванням статті в університетській газеті „Тарґум", де подано докладно дані про клюб, його мету та програму його праці. Чимало причиняються до популяризації праці клюбу його часті повідомлення на оголошеневих дошках по всіх приміщеннях університету.

Український Студентський Клюб радо вітає студентів і запрошує всіх заінтересованих членів великої університетської громади приймати участь у викладах про Україну, які у великій мірі допоможуть зрозуміти складні політичні проблеми Східньої Европи, в яких Україна займає першорядне місце.

Роман Городиський,
студент універ. Рутґерса

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕТВЕР, 13-го СІЧНЯ 1966 Р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва ім. Лесі Українки — 171 Відд. о год. 8-ій веч. в УНДомі при Фліт вулиці. Після річних зборів відбудуться місячні збори. На порядку річних зборів — звіти і вибір нової управи Відділу, а в місячних — вибір делеґата на 26 Конвенцію УНС. — С. Расн, секр.

СУБОТА, 15-го СІЧНЯ 1966 р.

ОЗОНЕ ПАРК, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва Вільна Україна — 200 Відд. в год. 7:30 веч. в церковній залі, 87 вул. і 97 Еве. На порядку: відчитання протоколу, фін. звіт Управи за 1965 р. і вибір нової управи на 1966 р. Якщо в назначений час не явиться відповідна кількість членів приписаних статутом, збори відбудуться на одну годину пізніше при будьякій кількості членів. — В. Валук, пред., П. Господарець, касир, В. Ворґуль, секретар.

ЧЕСТЕР, Па. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 156 Відд. о год. 7:30 веч. Управа на 1966 р.: І. Янчок, предсідник, І. Чабан, заст., В. Новак, секр., Е. Крамар, заступник, В. Трач, касир. Д. Кучера і В. Волянський — Контр. Комісія. П. Шабатура і Т. Надзьо — контр. хворих. — В. Новак, секр.

БРУКЛИН (Савт), Н. Й. Загальні збори Б-ва о. Миколая — 293 Відд. в залі церкви, 258 — 19 вул. в год. 7:30 веч. На зборах будуть звіти з цілорічної праці Товариства, дискусія, обговорення активности на біжучий рік, Конвенція УНС і вибір управи на 1966 р. Членів, які залягають з вкладками, проситься їх на зборах вирівняти. — І. Ткачук, гол., М. Демидчук, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького — 158 Відд. в год. 7 веч. в УНДомі при 216-218 Grand St. Проситься вплачувати чл. вкладки до 25-го кожного місяця. Управа на 1966 р. Ю. Сокол, предс., В. Костик, заступ., П. Дубовецький, рекор. секр., д-р О. Саноцький, фін. секр., П. Корейко і А. Оттенбреіт, трест., М. Кіт, інж. Ю. Козяк, Н. Стоорожук, члени Контр. Комісії, В. Симчишин, опікун хвор. Зацікавлених забезпечитися в УНСоюзі, проситься звертатися на адресу фін. секр.: Alexander Sanotsky, 84 Berry St., Brooklyn, N.Y. 11211. Phone: EV 7-4198. — Ю. Сокіл, предс., П. Дубовецький, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 16-го СІЧНЯ 1966 р.

СКРЕНТОН, Па. Річні збори Т-ва З-над Збруча — 280-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Гор. Клюбі, 440 Wyoming Ave. Є важні справи та вибір управи на 1966 р. — Р. Рубльовський, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 476 Відд. зараз по Сл. Божій в парафіяльній залі, Савт Секін Партішин, ч. 59-69. На порядку: звіт за 1965 р. і вибір управи на 1966 р. — Управа Відділу.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні загальні збори членів 204-го Відд. о год. 5-ій по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви при 206 Е. 11-та вул. між 2-3 Ав. На порядку: Звіти Управи, Контр. Комісії, вибір нової управи та інші важні справи у зв'язку з Конвенцією. По зборах — перекуска. Просимо про численну участь. — Управа Відділу.

МІЛВІЛ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 347 Відд. о год. 1 по пол. в залі, де звичайно. На порядку: звіти Контр. Комісії та вибір управи на 1966 р. По річних зборах відбудуться місячні збори. Порядок дня: вибір делеґата на 26 Конвенцію. — С. Чопик, кас., Гр. Тимчій, секр.

ШІКАҐО, Ілл. Річні збори Б-ва св. Юрія — 379 Відд. о год. 1-ій по пол. в Союзовім Домі при 845 Н. Вестер Аве. На порядку: Звіти Управи і Контр. Комісії, вибір управи на 1966 р. По річних зборах відбудуться місячні збори, на яких буде вибір делеґатів на 26-ту Конвенцію Укр. Нар. Союзу. — М. Марчук, предс., І. Малюк, касир; М. Семків, секр.

ШІКАҐО (Південь), Ілл. Річні збори Т-ва Укр.-Амер. Єдність — 35 Відд. о год. 2 по пол. в домі УНС при 1915 Захід 51 вул. На порядку: 1. Відкриття зборів і вибір президії. 2. Відчитання протоколу з попередніх зборів. 3. Дискусія над протоколом. 4. Звіти Управи і Контр. Комісії. 5. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі. 6. Вибір нової управи на 1966 р. 7. Внески і запити і закриття зборів. — Управа Відділу.

ДЕТРОЙТ, Міш. Річні збори Б-ва св. о. Николая — 175 Відд. о год. 1 по пол. в приміщенні УНДому при вул. Мартін. На порядку: вибір управи та делеґатів до УНДому, УККА та Окружної Управи УНС. Просимо членів обов'язково прибути та принести зі собою книжки для вирівнання залеглостей та перевірки. В разі малої кількости членів — збори відбудуться на годину пізніше, без уваги на кількість. — І. Стецик, предс., І. Смерека, заст. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Йосафата — 217-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу, 292 Гудсон Еве. Є важні справи до вирішення. До присяги приступить нова управа у складі: К. Шевчук, предс., Н. Макусій, заст., Ф. Голод, фін. секр., Ф. Кубарич, заст. С. Мартинюк, касир, М. Василищин, заст., Вол. Колданський, рекр. секр., А. Декер, зас. Контр. Комісія — В. Ковба, Р. Пристай, Вол. Велитович. Опікуни хворих: Н. Луцишин, В. Николайко, Мих. Гнатів. Прапорщик — М. Малик. На зборах буде читаний Братський статут. — В. Колданський, секр.

Короткі вісті

● Англійський король Юрій III не був божевільним, а тільки хворів рідкою метаболічною недугою — твердять два видатні англійські лікарі-психіятри в „Бритіш Медікел Джернел", боронючи того англійського монарха проти закидів, що їх робили історики. Здирства англійців за панування Юрія III стали причиною революції американських колоній і визвольної війни Америки.

● У Південній Кореї виявлено скандальні зловживання в управлінні державних залізниць: арештовано 80 службовиків, включно з недавнім начальником центральної залізничної стації в столиці Сеулі. Зловживання досягли суми 100.000 дол.

Посмертні згадки

ТЕКЛЯ ГОНТА, членкиня Т-ва „Мир", відділ 824, померла дня 12 грудня 1965 р. Була довголітньою і примірною членкинею. Уродилася дня 2-го березня 1890 р. в Україні, проживши 75 років. В тяжкому горю полишила сина Мирона і дочку Славку. Похована зістала в Окленд цвинтарі у Філядельфії. Нехай земля буде їй пером.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Струк, секр.

АЛЕКСАНДРА АНТОНОВИЧ, членкиня Брат. о Николая відд. 104 УНСоюзу в Перт Амбой Н. Дж., померла дня 13 грудня 1965 р. Покійна походила з села Загутин, пов. Сянок, Зах. Україна. Полишила у смутку Мужа Івана, 4 дочки Марія Коцак, Юлія Швайлик, Анна Залескі, Зофію Торк, 11 внуків, 5 правнуків, сестру Юлію Стецко. Похорон відбувся дня 16 грудня 1965 до Української Греко-Католицької Церкви Успіння Пр. Діви Марії, при участі родини, знайомих і членів Бр. о. Николая на парафіяльнім цвинтарі.

Вічна Їй Пам'ять!
Г. Мисак, секр.

ТЕРЛЕЦЬКИЙ ВАСИЛЬ, член відд. 140, помер по довгій недузі 26 грудня 1965 року, на 80-тім році життя. За молодих літ був секретарем відд. 140. Походив із села Росохи, повіт Старий Самбір, Зах. Україна. Дружина Анна померла у 1943 році. Полишив у смутку двох синів Івана і Михайла, дві доньки Марія і Анна, 10 внуків і оден правнук. Похорон відбувся 29 грудня з Укр. Католицької Церкви Пр. Тройці на цвинтар Кальварія при участи родини, знайомих і членів відд. 140. Похоронні обряди довершив о. Шамбелян Лев Адамяк.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ВАСИЛЬ ГОРІНЬ, довголітній член 347 Відд. в Мілвіл Н. Дж., помер дня 28-го грудня. Прожив 73 роки. Походив з села Фаґа, повіт Рогатин, Зах. Україна. Полишив у великому смутку дружину Марію, чотири сини Петро, Никола, Михайло, Ліян і 2 дочки Стефанію і Павліну. Всі є членами УНСоюзу, і сестру Анну на Україні. Похорон відбувся 28-го грудня 1965 з похоронного заведення до Католицької Церкви св. Николая на Кармил Ровд, при участи родини, приятелів, знайомих і членів 347-го Відд. УНСоюзу. Похований на Католицькому цвинтарі на Кормил ровд.

Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Тимчій

МАКСИМОВИЧ ЙОСИФ, бувший член Т-ва Укр. Січ 170 Відд. УНС в Джерзи Ситі, Н. Дж., помер 15 листопада 1965 на 53 році життя. Уродженець Джирзи Сіті, вступив до УНС в 1936 році. Покійний полишив в глибокому смутку дружину Одарію (з дому Логин), двох синів Ярослава і Григорія, рідну маму Анну (з дому Назаревич), трьох братів: Андрія, Володимира і Григорія, та сестру Олену, як також близшу і дальшу рідню. Похорон відбувся 18 листопада 1965 р. з похоронного заведення при участі рідні і приятелів до Укр. Церкви св. Петра і Павла а відтак на цвинтар Святого Хреста в Норт Ерлінгтон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Д. Дидик, секр

АНДРІЙ ЛАЛЮК, Довголітній член Тов. Зап. Січ 363 відд. в Оліян, Н. Й. помер дня 26 листопада 1965 на 72 році життя. Походив з с. Калинівка Дрогобицкий повіт, Зах. Україна. Вступив до УНС 1919. Полишив у великому смутку дружину Теклю, 2 синів Михайла і Івана та 5 внуків. Покійний був тихої вдачі, жертвенний на народні цілі. Похорон відбувся 29 листопада 1965 р. з Католицької Церкви при участи родини членів Т-ва і приятелів на цвинтар Ст. Бонавентуре.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

Тарзан ч. 5 558. Біла жінка в шатрі . . .

SHRUGGING, TARZAN TUCKED THE BAT IN HIS LOIN CLOTH. IT WAS TIME TO HUNT FOR FOOD...
BUT AS THEY FOLLOWED THEIR PREY, THEY SUDDENLY CAME UPON A TENT!
TARZAN CREPT TOWARD THE SHELTER TO INVESTIGATE—AND WAS GREETED BY THE PIERCING SCREAM OF A TERRIFIED WHITE WOMAN!

Знизавши плечима, Тарзан сховав мачу за свою пов'язку. Був час пошукати за поживою.

Та коли вони йшли за своєю здобиччю, нагло натрапили на шатро.

Тарзан підкрався під шатро, щоб точно розвідати. Його привітав пронизливий крик настрашеної жінки.